

Quicksan natuurwetgeving Vonkelweg 1 te Broekhuizen

**In opdracht van:
J. Rooymans**

30 november 2016
J.P.M. Hovens en G. Hovens

Faunaconsult
Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
Tel: 077-4642999
www.faunaconsult.nl

Quickscan natuurwetgeving Vonkelweg 1 te Broekhuizen

Opdrachtgever: J. Rooymans
Opstellers/controle: ir. Hans Hovens en ir. Grietje Hovens
Veldwerk: ir. Hans Hovens en Paul op het Veld

Faunaconsult is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de landelijke brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden van het netwerk aan te spreken op de kwaliteit van hun werk en aangeleverde producten.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel en status van dit document.....	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Wet- en regelgeving	5
2.1	Inleiding.....	5
2.2	Flora- en faunawet.....	5
2.3	Natuurbeschermingswet 1998	5
2.4	Natuurnetwerk Nederland	6
3	Werkwijze	7
3.1	Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden	7
3.2	Werkwijze	8
4	Aanwezige beschermde natuurwaarden	9
4.1	Beschrijving plangebied	9
4.2	Natuurbeschermingswet 1998	11
4.3	Natuurnetwerk Nederland	13
4.4	Flora- en faunawet.....	14
5	Mogelijke effecten.....	17
5.1	Voortoets Natuurbeschermingswet 1998	17
5.2	Natuurnetwerk Nederland	17
5.3	Flora- en faunawet.....	17
6	Conclusies en aanbevelingen.....	18
6.1	Voortoets Natura 2000	18
6.2	Natuurnetwerk Nederland	18
6.3	Flora- en faunawet.....	20
	Literatuur.....	21
	Bijlage 1. De Flora- en faunawet	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Arvalis begeleidt de herinrichtingsplannen van mevrouw J. Rooymans op de locatie Vonkelweg 1 te Broekhuizen. Mevrouw Rooymans wil hier drie bijgebouwen laten afbreken, een bijgebouw laten renoveren en een nieuw gebouw realiseren (voor verblijfsrecreatie, kleinschalige horeca en dagbesteding/kantine). Zie figuur 1. Daarnaast zal in het bos (onderste geel omlijnde deel in figuur 1) een pad worden gerealiseerd, dat deels over de grond en deels in de bomen wordt aangelegd.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (geel omljnd).

De voorgenomen ontwikkeling heeft aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna (Flora- en faunawet). Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden (Natuurbeschermingswet 1998) en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en

diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische HoofdStructuur, EHS). Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000-gebieden (de voortoets), de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De belangrijkste wetten die de natuur in Nederland beschermen zijn de Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en de Boswet. Het kabinet wil deze wetten samenvoegen tot 1 wet, namelijk de Wet natuurbescherming. Het is nog niet bekend wanneer de nieuwe natuurwet ingaat.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden en richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij onder meer om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen en een aantal vissen. In de wet is onder andere bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (Algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Daarnaast dient een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (Algemene zorgplicht, artikel 2). Verder is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten, holen en vliegroutes, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen, maar ook voor beheer en onderhoud. De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Flora- en faunawet is opgenomen in hoofdstuk 5. In Bijlage 1 is uitgebreidere informatie over de Flora- en faunawet opgenomen.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Met de Natuurbeschermingswet 1998 wordt de bescherming van specifieke natuurgebieden in Nederland geregeld. De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en van het Verdrag van Ramsar zijn in deze wet opgenomen (zie www.natura2000.nl). De Vogelrichtlijn richt zich op de bescherming van alle wilde vogels en hun belangrijkste leefgebieden in de EU. De Habitatrichtlijn richt zich op de bescherming van zeldzame, bedreigde of inheemse plant- en diersoorten en habitats. Het Verdrag van Ramsar regelt de bescherming van wetlands ofwel draslanden (zoals moerassen, meren, rivierdelta's en kustzones van zeeën). Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wordt deze flora en fauna duurzaam beschermd. In juridische zin komt Natura 2000 voort uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen, in Nederland vertaald in de Natuurbeschermingswet.

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermd Natuurmonumenten die binnen een aangewezen Natura 2000-gebied liggen, komen te vervallen. De buiten de Natura 2000-gebieden gelegen Beschermd Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermd Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Natuurbeschermingswet is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

De in figuur 2 in rood weergegeven gebouwen en gebouw F zullen worden gesloopt (gebouw G wordt slechts voor een deel gesloopt, de rest blijft in gebruik als dierenverblijf voor kleinvee). Op de plek van het lichtblauwe gebouw (deels op gebouw D geprojecteerd) wordt een nieuw gebouw opgericht voor verblijfsrecreatie, kleinschalige horeca (terras etc.) en dagbesteding/kantine. In het in figuur 1 aangeduide bos wordt een pad uitgezet over de grond en in de bomen. Daarnaast wordt een bestaande wei omgevormd tot parkeerplaatsen (zie figuur 10).

Gebouw A is een langgevelboerderij waarin de bedrijfswoning is opgenomen en zal daarnaast gebruikt worden als groepsaccommodatie. Gebouw B bestaat uit een stal en een opslagloods. Beide gebouwen blijven behouden en vallen dus feitelijk buiten het plangebied.

Figuur 2. Te behouden en te slopen gebouwen (zie bovenstaande tekst).

3.2 Werkwijze

De quickscan is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een bronnenonderzoek. Op 28 november 2016 heeft Faunaconsult het plangebied en de directe omgeving tot 100 meter rond het plangebied bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

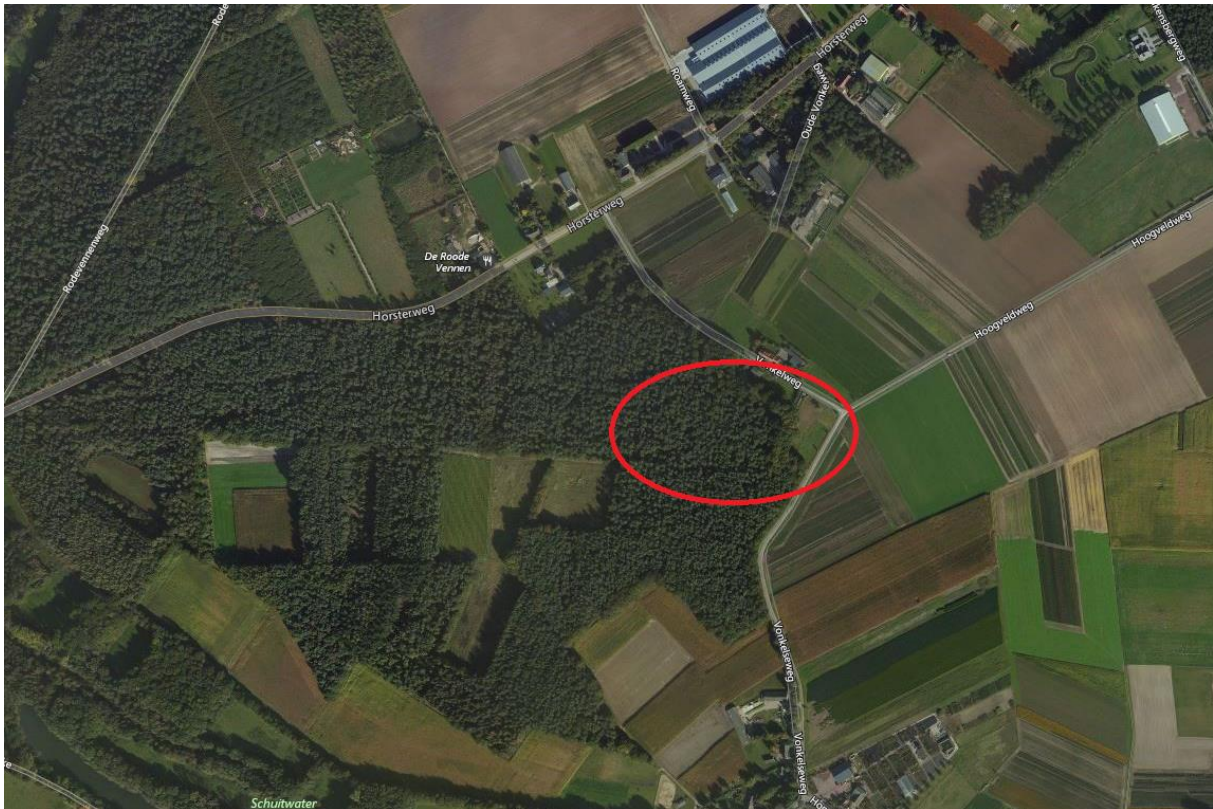
- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

Daarnaast werden alle (deels) te slopen gebouwen van binnen en buiten geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde dieren en (jaarrond beschermde) vogelnesten.

4 Aanwezige beschermde natuurwaarden

4.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied (zie figuur 3) ligt in het buitengebied van Broekhuizen, ten noordwesten van Lottum. Het bestaat uit (deels) te slopen schuren/stallen en de daaromheen gelegen dierenweijtes. Het bos (zie figuur 4) waarin het wandel/klimpad wordt aangelegd, is zeer heuvelachtig (zandduintjes) en bestaat uit een menging van grove den met zomereik (met name in het westelijk deel) en Amerikaanse eik (met name in het oostelijk deel). Verder groeien er hulst, Amerikaanse vogelkers, ruwe berk en is er een ondergroei van braam, wat klimop en brede stekelvaren.

Figuur 3. Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd).

Figuur 4. Deel van het bos waarin het wandel/klimpad zal worden aangelegd.

4.2 Natuurbeschermingswet 1998

Het dichtst bij het plangebied gelegen Natura 2000-gebied is 'Maasduinen', op 2,4 kilometer ten zuidoosten van het plangebied (zie figuur 5).

Figuur 5. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Maasduinen' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.

Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' ligt op een afstand van circa 10 kilometer ten westen van het plangebied (zie figuur 6). Het grootste deel van dit Natura 2000-gebied is tevens aangewezen als Wetland 'Deurnsche Peel'.

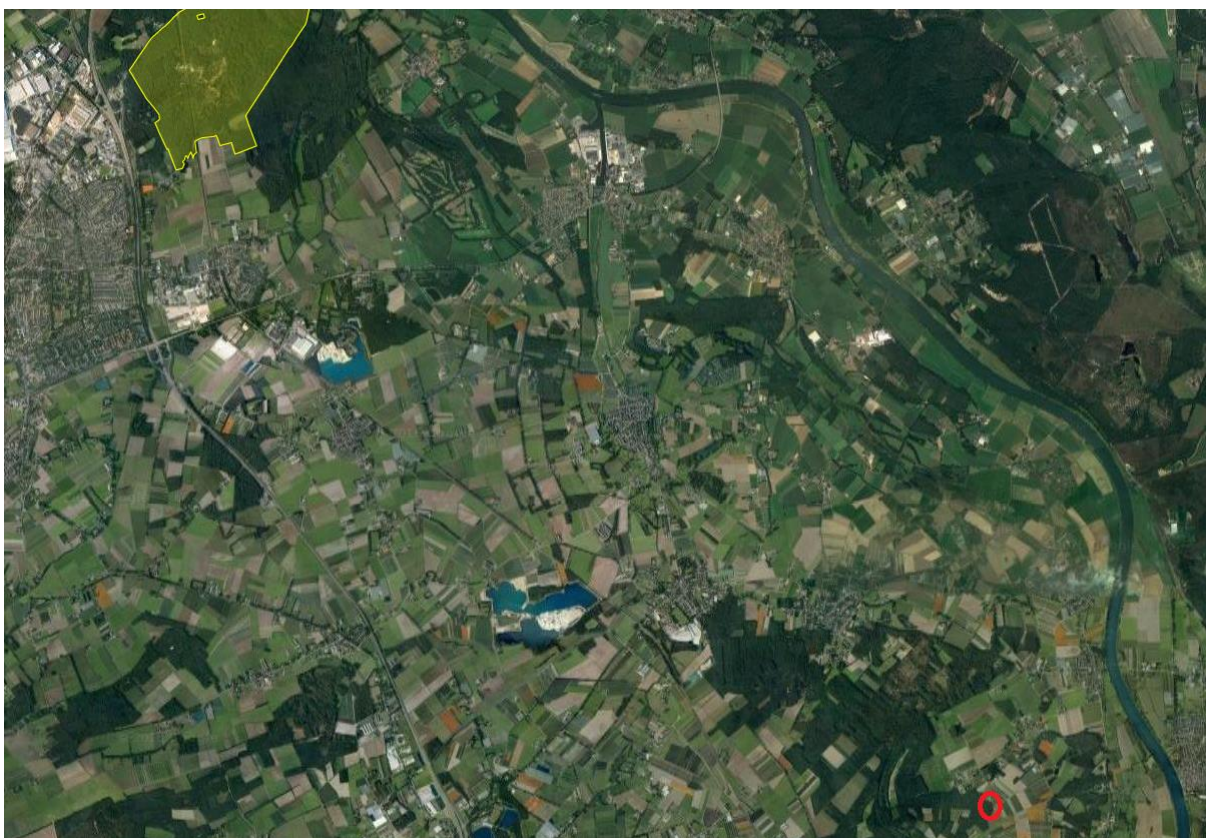
Daarnaast is het westelijk deel van Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' grotendeels aangewezen als Beschermd Natuurmonument 'Deurnsche Peel'. Het oostelijk deel is grotendeels aangewezen als Beschermd Natuurmonument 'Mariapeel'.

Figuur 6. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' (geel weergegeven). Dit Natura 2000-gebied is voor het grootste deel ook aangewezen als wetland ('Deurnese Peel').
Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.

Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen' ligt op een afstand van circa 12 kilometer van het plangebied (zie figuur 7).

Figuur 7. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.

Overige Natura 2000-gebieden liggen op een nog grotere afstand van het plangebied, evenals Beschermde natuurmonumenten en wetlands. Verder is het plangebied geen onderdeel van een Nationaal Landschap.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

Het als bos ingerichte deel van het plangebied maakt deel uit van de Goudgroene Natuurzone, het Limburgse deel van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Zie figuur 8 en onderstaand kader. De kenmerken en waarden van dit gebied zijn vastgelegd in een beheertypenkaart (zie figuur 9), waarin het in het plangebied gelegen deel van de Goudgroene Natuurzone is aangeduid als 'Droog bos met productie'.

Het bos in het plangebied is in de provinciale ambitiekaart aangewezen als onderdeel van deelgebied 'Homberger Heidje 1 (NLW8.07B)'. Voor dit deelgebied geeft 'Stimuleringsplan Noord Limburg West' (Provincie Limburg, s.a) de volgende beschrijving: 'Homberger Heidje is gelegen op hogere zandgronden en bestaat uit bos- en akkergebied. De bossen bestaan uit jonge Grove dennenbossen, Sparren, Eiken- en Berkenbossen en gemengd bos. In een strookje goed ontwikkelde Droge heide komt Kruipbrem voor. Voorts is de Levendbarende hagedis hier gesignaleerd'.

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het NNN. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het NNN, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene landschapszone

De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor zoals infrastructuur, woningen en toeristische voorzieningen e.d.

Figuur 8. Het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de Goudgroene Natuurzone (lichtgroen weergegeven). Bron: <http://www.polviewer.nl/>.

Figuur 9. Beheertypenkaart Provincie Limburg. Beheertype 'Droog bos met productie' is beige weergegeven. Bron: <http://www.polviewer.nl/>.

4.4 Flora- en faunawet

Zoogdieren

De te slopen gebouwen hebben enkelwandige muren en alleen het dak van het deels te slopen gebouw (gebouw G in figuur 2 en figuur 9) heeft een plafondbetimmering (de overige daken zijn dus enkelwandig). De openingen onder het golfplaten eternieten dak zijn echter te open om als

vleermuizenverblijf te kunnen dienen. Tijdens het veldbezoek zijn alle te slopen gebouwen volledig van binnen en buiten geïnspecteerd en daarbij werden nergens vleermuisuitwerpselen of iets dergelijks aangetroffen.

Holle bomen, dassenburchten, dassensporen, eekhoornnesten etc. zijn (ook in het bos) afwezig. Het is wel mogelijk dat het bos en de bosrand fungeren als vaste vliegrouete of foerageergebied voor vleermuizen. Dergelijke vliegrouetes en belangrijke foerageergebieden worden in de Flora- en faunawet gezien als vaste rust- en verblijfplaatsen. Een aantal vleermuissoorten is daarom in tabel 1 opgenomen. In het plangebied werden geen eekhoornnesten, dassenhollen, dassensporen, –haren of andere sporen van strenger beschermde zoogdieren aangetroffen. Wel werden in het bos konijnenhollen, muizenhollen en reewissels aangetroffen. Tabel 1 geeft een overzicht van de zoogdiersoorten die mogelijk in het plangebied voorkomen.

Figuur 9. De deels te slopen schuur.

Tabel 1. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde soorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	X		
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europaeus</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Broedvogels

Tussen de nokbalk en de nokpannen van het dak van de deels te slopen schuur (zie figuur 9) is een ruimte die in principe zou kunnen fungeren als steenuilennest. Faunaconsult heeft deze ruimte van bovenaf met behulp van een ladder en zaklamp geïnspecteerd en een (uilen)nest is hier afwezig. Op korte afstand van dit dak bevindt zich een boom met een steenuilennestkast. Deze nestkast werd tijdens het veldbezoek eveneens geïnspecteerd en ook hier is geen uilennest aanwezig (ook de bewoonster gaf aan dat er tot haar spijt geen steenuil op haar erf aanwezig was). Jaarrond beschermde vogelnesten of overige vogelnesten zijn in de te slopen gebouwen afwezig.

De Provincie Limburg heeft het plangebied in 2014 onderzocht op broedvogelterritoria en daarbij in het betreffende km-hok een broedterritorium van een torenvalk aangetroffen en twee broedterritoria van de buizerd. Tijdens het veldbezoek door Faunaconsult werden echter geen nesten van deze soorten in het plangebied aangetroffen. In het bos dat onderdeel uitmaakt van het plangebied nam de provincie in 2014 de volgende broedvogelterritoria waar: grauwe vliegenvanger, appelvink, matkop, goudvink, boomkruiper en zwarte mees (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl). Het is uiteraard te verwachten dat er tijdens het broedseizoen vogelnesten van deze vogelsoorten en algemene vogelsoorten in het bos aanwezig zullen zijn.

Overige beschermde soorten

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek alleen algemene niet beschermde plantensoorten waargenomen (zie paragraaf 4.1). De Provincie Limburg heeft het plangebied in 2003 onderzocht op planten en daarbij eveneens geen beschermde planten gevonden (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl). Omdat er in het plangebied geen water aanwezig is, is het niet te verwachten dat bijzondere amfibieënsoorten er een vaste rust- en verblijfplaats hebben. Alhoewel de levendbarende hagedis in de nabijheid voorkomt, is het in het plangebied gelegen bosgebied te dicht om als geschikte habitat voor deze soort te dienen. Het is wel mogelijk dat enkele algemene amfibieënsoorten het bos als landhabitat zullen gebruiken (zie tabel 2).

Tabel 2. Beschermde amfibiesoorten die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats in het onderzoeksgebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5 Mogelijke effecten

5.1 Voortoets Natuurbeschermingswet 1998

Door de voorgenomen werkzaamheden kan verstoring door geluid en beweging optreden. Deze effecten zijn zeer lokaal; bovendien ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand van 2,4 kilometer van het plangebied met onder meer rivier de Maas tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied in. Hierdoor verwachten wij van deze werkzaamheden geen effecten op Natura 2000-gebieden, Wetlands of Beschermde natuurmonumenten.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt in de Goudgroene Natuurzone, het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland. De aanleg van het pad dat deels door de bomen gaat betekent een verkleining van de hoeveelheid bos in de Goudgroene Natuurzone. Dit is uiteraard een nadelig effect. Bij veelvuldig gebruik van het pad zal de hoeveelheid verstoring in het bos toenemen. Ook dit is een nadelig effect. Nabij het plangebied komen mogelijk strenger beschermde soorten voor; hiervan laten met name vleermuizen zich door activiteiten in het plangebied verstoren. De belangrijkste verstoringen van natuurwaarden in de Goudgroene Natuurzone zijn te voorkomen door met deze soort rekening te houden (zie 5.3 en 6.3).

5.3 Flora- en faunawet

- Bij de werkzaamheden kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van algemene beschermde zoogdieren worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.

- De bosrand en het bos maken mogelijk deel uit van een vaste vliegroute of foerageergebied van vleermuizen. Het plaatsen van buitenverlichting kan vleermuizen op deze locaties verstoren.

- Door het bospad tijdens het broedseizoen aan te leggen, kunnen broedende vogels worden verstoord, hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed.

In de volgende tabel zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Tabel 2. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

Soort	Beschermingscategorie	Art. 8	Art. 9	Art. 10	Art. 11	Art. 12
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Tabel 1		X		X	
Vleermuizen	Tabel 3			X	X	
Algemene buiten het plangebied broedende vogels	Vogels			X	X	X

- **Artikel 8:** Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- **Artikel 9:** Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- **Artikel 10:** Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- **Artikel 11:** Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- **Artikel 12:** Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Voortoets Natura 2000

Vanwege de lokale aard van de werkzaamheden en de grote afstand tussen het plangebied en beschermde natuurgebieden, zijn er geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten te verwachten. Hierdoor is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

Het bos maakt deel uit van de Goudgroene natuurzone, het Limburgse deel van Natuurnetwerk Nederland. Voor de aanleg van het wandel/klimpad in dit bos, dienen struiken (en bomen) te worden verwijderd. De Goudgroene natuurzone wordt beschermd tegen ontwikkelingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dat is opgenomen in de Vastgestelde Omgevingsverordening Limburg 2014 (www.polviewer.nl). Het binnen het NNN geldende ‘nee, tenzij’ beschermingsregime betekent dat ruimtelijke ingrepen in het NNN in principe niet mogelijk zijn. Er zijn echter 3 uitzonderingen mogelijk (beschreven in artikelen 2.6.3 tot en met 2.6.5 van de verordening):

1. Groot openbaar belang en ontbreken van alternatieven.

Het ontbreken van alternatieven mag niet zonder meer worden aangenomen maar dient onderzocht te worden. Als eenmaal blijkt dat de ingreep aan deze vereisten voldoet, is deze alleen toegestaan als de effecten van de inbreuk afdoende worden bestreden en gecompenseerd. Natuurcompensatie dient plaats te vinden in nog niet gerealiseerde delen van de Goudgroene natuurzone. De Provincie heeft hiertoe, aanvullend aan de beschikbare rijksmiddelen, in de Goudgroene natuurzone vooraf reeds natuur gerealiseerd. Hierdoor kan compensatie door derden op financiële wijze plaatsvinden.

2. Saldo-benadering

Een tweede uitzondering op het principe dat geen inbreuk is toegestaan op de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone, betreft een combinatie van activiteiten die gezamenlijk tot een meerwaarde voor de Goudgroene natuurzone leiden. Zou elk van die activiteiten apart worden beoordeeld, dan zouden zij elk op zichzelf geen meerwaarde hebben of zelf afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden. Door de activiteiten echter in onderlinge samenhang uit te voeren en te beoordelen, kan de kwaliteit van de Goudgroene natuurzone per saldo verbeteren. Het gaat daarbij om een verbetering van de kwaliteit op gebiedsniveau, waarbij wij ervan uitgaan dat de oppervlakte van de goudgroene zone niet afneemt. Dit is de 'saldo-benadering'. Hiermee wordt een gebiedsgerichte aanpak bevorderd. Eén van de voorwaarden om de saldobenadering te kunnen toepassen, is dat de activiteiten onderdeel uitmaken van een gebiedsvisie.

3. Kleinschalige ingrepen

Door de initiatiefnemer dient vooraf aangegeven te worden hoe het initiatief kan leiden tot een kwalitatieve versterking van de Goudgroene natuurzone. Normaliter dient daarbij voor de kwaliteitswinst meer te gebeuren dan nodig zou zijn op basis van de Beleidsregel natuurcompensatie. Verder gaan wij ervan uit dat het ruimtelijke plan een goede ruimtelijke onderbouwing van het initiatief bevat, waarbij wordt aangegeven welke alternatieven er bekeken zijn en welke maatregelen worden genomen om te zorgen voor een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing.

In de voorliggende situatie zou uitzondering 3 toegepast kunnen worden. De hiervoor vereiste alternatievenafweging en natuurcompensatie worden hieronder toegelicht.

Natuurcompensatie is aan de orde indien door een activiteit de natuur- en landschapswaarden in de Goudgroene natuurzone, de Bronsgroene landschapszone of in het Nationaal Landschap Zuid-

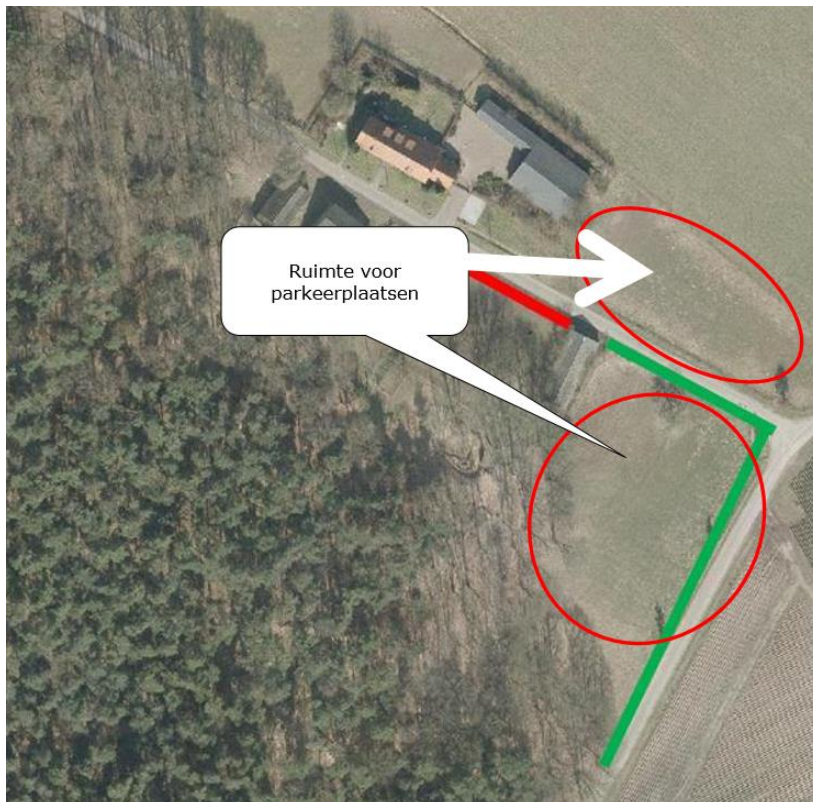
Limburg worden aangetast. In een dergelijke situatie ontstaat er een compensatieplicht en moet er, wil de activiteit doorgang kunnen vinden, financiële compensatie, dan wel fysieke compensatie plaatsvinden.

De voorwaarden die gelden bij een compensatieplicht zijn uitgewerkt in de 'Beleidsregel natuurcompensatie' (Gedeputeerde Staten van Limburg, 2015). Hierin is onder meer opgenomen dat de initiatiefnemer met de Provincie Limburg een overeenkomst moet sluiten aangaande de compensatie. De natuur in de Goudgroene natuurzone is ingedeeld in 4 categorieën:

1. snel vervangbaar, ontwikkelingstijd < 2 jaar;
2. gemakkelijk vervangbaar, ontwikkelingstijd < 25 jaar;
3. matig vervangbaar, ontwikkelingstijd < 25-100 jaar;
4. moeilijk of niet vervangbaar, ontwikkelingstijd > 100 jaar.

Voor activiteiten die plaatsvinden in de Goudgroene natuurzone gelden, bovenop de vereiste één-op-één compensatie, kwaliteitstoelagen. Echter, voor natuur in categorie 1 geldt, gezien de korte ontwikkelingstijd en de doorgaans eenvoudig te realiseren abiotische randvoorwaarden, géén kwaliteitstoelage. De natuur in de Goudgroene natuurzone nabij het plangebied bestaat uit snel vervangbare bomen en struiken, zodat hier geen sprake is van een kwaliteitstoelage, maar wel van één-op-één compensatie. Van groot belang is dat de compensatie vóór aanvang van de activiteit gerealiseerd is. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat met de rayonplanoloog en een ecooloog (Niek Oosterveen) van de provincie Limburg de planlocatie in 2014 is bekeken. Beiden waren van mening dat de geplande initiatieven mogelijk waren op deze locatie en dat er ter compensatie een meidoornhaag moet worden geplant ter plaatse van de in figuur 10 weergegeven groene lijn.

Mits er aan de onder paragraaf 6.3 genoemde voorwaarden wordt voldaan, zijn er geen ernstig negatieve effecten op natuurwaarden in het NNN te verwachten. Er zijn in dat geval geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid.

Figuur 10. Aan te leggen parkeerplaatsen en de ter compensatie aan te leggen meidoornhaag (groene lijn).

6.3 Flora- en faunawet

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Flora- en faunawet zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (Tabel 1-soorten), waarvoor een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Algemene Zorgplicht: deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten tijdens het werk worden aangetroffen dieren zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

De bosrand en het bos fungeren mogelijk als vaste vliegroute en/of foerageergebied van vleermuizen. Om verstoring van vleermuizen te voorkomen, mag er tot op een afstand van 10 meter van de bosrand, alleen vleermuisvriendelijke buitenverlichting worden geplaatst: van de bomen af omlaag gerichte straatverlichting of amberkleurige UV-vrije led armaturen. In het bos zelf kan geen enkele verlichting worden aangebracht.

Verstoring van vogelnesten is te vermijden, door de aanleg van het pad in het bos te realiseren buiten de periode 15 mei – 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels).

Nesten van de in het bos waargenomen grauwe vliegenvanger, boomkruiper en matkop zijn weliswaar niet jaarrond beschermd, maar Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) wenst dat er middels een ‘omgevingscheck’ wordt nagegaan of er voldoende nestgelegenheid in de omgeving aanwezig blijft (Dienst Regelingen, 2009). Doordat er geen bomen met holten worden gekapt is dit het geval.

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Provincie Limburg. S.a. Stimuleringsplan Noord Limburg West.

Bijlage 1. De Flora- en faunawet

Uitgangspunt van de Flora- en faunawet is het ‘nee, tenzij’- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie tabellen opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De ‘tabel 1 soorten’ of ‘algemene soorten’ –zoals mol en konijn - zijn voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De ‘tabel 2 soorten’ of ‘overige soorten’ zijn eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van tabel 2 soorten een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen ‘geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort’.

De ‘tabel 3 soorten’ of ‘streng beschermde soorten’ omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor tabel 3 soorten wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
  - Onderzoek en onderwijs;
  - Repopulatie en herintroductie;
  - Bescherming van flora en fauna;
  - Veiligheid van het luchtverkeer;
  - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
  - Dwingende redenen van openbaar belang;
  - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
  - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
  - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
  - Bestendig gebruik;
  - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.